

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A „Párisi Nagy Áruház” és Rimaszombat.

A mult héten budapesti napilapok közölték a „Párisi Nagy Áruház”-nak marhahúsról vonatkozó részletes hirdetését, amelynek során a híres nagy kereskedő-czég azt hirdette, hogy fényes üzlethelyiségeiben sok mindentéle áru mellett marhahús is kapható külön osztályban.

A marhahús budapesti szokás szerint nem egyféle árban kapható, hanem a különböző részletek szerint változik az ár.

A közölt árak nagyon tanulságosak. Megtudjuk az árjegyzékből, hogy a „Párisi Nagy Áruház” fényes helyiségeiben jóval olcsóbban lehet a marhahúst beszerezni, mint szabadalmas Rimaszombat városában. A levesnek való hús 1 kor. 20 fillér, ugyancsak 1 kor. 20 fillérbe kerül háromféle peccsenyehús, pl. vagdalt peccsenyére emlékszem, a többi peccsenyétélék valamivel drágábbak, de csont nélkül és megtisztítva értendők, tehát tiszta színhúst adnak. De ott különben sem adnak „egy kis üttetőt” csontot hús helyett, hanem a csontot csont gyanánt csont árban lehet kapni.

Ezeket olvasva szegény nyomorgatott rimaszombati ember, ilyen sóhajra fakad: Oh ti boldog pestiek! Mindenetek van, ami jó és szép és még az élet is olcsóbb, mint a mi falunkban; pardon, megyei székvárost akartam irni, de magától rászaladt a tollam!

Minálunk, azt mondják, most leszálított áron adják a húst 1 korona 60 filléren, ha ugyan nem 1 korona 68 fillért kell érteni? tehát mi itt csonttal jól megnyomatékozott húsért 40 fillérrel többet fizetünk kilogrammonként, mint a budapesti „Párisi Nagy Áruház” fényes csarnokaiban.

De még más piaczi árukat is gyakran olcsóbban lehet megkapni a „Párisi Nagy Áruház”-ban, mint nálunk.

A mult télen, mikor mi a burgonyát

7—8 koronájával fizettük métermázsánként, ott a fényes csarnokokban kilogramm számra csinosan pakkolva olcsóbban lehetett kapni, métermázsája 5—6 koronába került volna.

Ugyancsak megfigyeltem a tojás árát is. Itthon a mult télen 8—10 fillérbe került darabja olyan tojásnak, a mely között akadt romlandó is. A „Párisi Nagy Áruház” ugyanakkor lámpánál válogatott elsőrendű tojást hirdetett olyan áron, hogy darabja 6 fillérbe került csak.

Azt kérjük most már: honnan van ez a rendkívüli árkülömbőség?

Ott az ország fővárosában egy óriási házat betöltő nagy czég, a mely sok lakásbért, fűtő, világító anyagot főlemészt, amely nagy adót is fizet, amely nagyon sok alkalmazottat lát el, mégis jóval olcsóbban adhatja a mi nyersáruinkat, mint a hogy nálunk kaphatók!

Itt a kis városban meg ugyanazokat a dolgokat jóval selejtesebb minőségben jóval drágább áron kapjuk!

Tessék hát megmondani: hol itt az igazság?

Az a budapesti nagykereskedő czég sok mellékiadással, talán veszteséggel adja el az árucikkeket? Vagy pedig a tömeges fogyasztásra számítva kevesebb nyereséggel is beéri, mert így is jól megél mellette?!

Vagy talán a mi húsiparosaink, zöldség és tojásárusaink nem érik be a tisztességes polgári haszonnal, hanem a mellett egyszerre akarnak meggazdagodni és a valódi értéken felül jóval többet követelnek a fogyasztóktól?

Nem tudjuk, melyik a valóság, csak leszögezzük és egymás mellé állítjuk a két ellentétes tény:

Egyik oldalon a milliós lakosu világváros fényes nagy üzletét, a hol jóval olcsóbban mérik a húst, burgonyát, tojást, mint ahogy az a kis városban kapható.

Másik oldalon itt a mi kis városunk, a hol minden drágább, mint Budapesten,

mert már a drágaság miatt megszökni készülnek az emberek.

Ennek az ellentétnek a fénye mellett tessék szétnézni és szociális érzékkel segíteni az elnyomott társadalom bajain!

—n—

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 6-án dr. Kovács László polgármester elnöklésével — a tagok szokatlanul lanyha érdeklődése mellett — közgyűlést tartott, melyen a tisztviselők sem jelentek meg s a bizottsági tagok közül részt vettek: *Abonyi Pál, Bodor István, Benyo Béla, Benyo László, Cseh János, Cseh István, dr. Kármán Aladár, Koreny Pál, Lévy István, id. Rábely Miklós, dr. Ráróssy Gyula, Süteő István, Stolcz Zsigmond, Széman Endre, Varga István, Zachar Gusztáv.*

A közgyűlés a legtöbb állami adót fizetők névjegyzékének összeállítására *Boczkó Dániel, Jaczkó Pál* és *Zachar Gusztáv* tagokból álló bizottságot küldte ki.

Rendkívül fontos tárgya volt a közgyűlésnek az általános városi vízmű felülvizsgálatának és átvételének ügye.

Bemutattatott a folyó évi szeptember 22-én a vízmű felülvizsgálatáról felvett jegyzőkönyv, melyből kitűnt, hogy az eredeti vállalati összeg: 531613 korona 92 fillér, 1911. július hó 6-tól 195 naptári nap — a 4 téli hónap figyelmen kívül hagyásával — állapított meg a munkára s 1912. április 6-án befejezést nyert ugyan a vízmű munkálata, de a tényleges befejezés napja 1913. márczius 18 s a vállalkozó czég követeléseinek végösszege 588000 kor. A bizottság által felvett jegyzőkönyvben felsoroltattak a talált hibák a forrásfoglalásnál, a vízbevezető vonalon, a városi csőhálózatnál és a vizszolgálati medenczénél. Ekkor kérték a vállalkozók a jótállás idejének lejártát megállapítani. — A javítások befejezésére október 31-ike tűzetett ki.

Ezen jegyzőkönyvre a vállalkozók írásban feleltek azzal, hogy azon javításokat, melyekre ők kötelezhetők, elvégzik s el is végezték, azonban a közönség vandalizmusából, egyesek rosszakaratu szándékosságából vagy ügyetlenkedésből származott hibák megjavítására nem hajlandók.

Október 30-án a pótfelülvizsgálat megtörtént s azon a polgármester és városi mérnök, *Zarka Elemér* műszaki tanácsos, *Vosits* mérnök; a vállalkozó czég részéről *Betsy Antal* mérnök és *Káldor Pál* munkavezető mérnök vett részt.

FEGYVERGYÁRI KERÉKPÁROK

a létező legjobb kerékpárok; bizonyítja az, hogy az Osztrák-Magyar hadsereg is csupán ezen kerékpárokat használja.

Kapható kizárólag **Valaszky Rezső**, óras- és ékszerésznél RIMASZOMBATBAN.

RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK!

RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK!

Megállapított, hogy az erőszakos rongálásból és eltulajdonításból származott mintegy 5—600 koronát kitevő káron és hibákon kívül a többi helyrehozott, a vállalkozó cég kereseti végszámláját Zarka műszaki tanácsos 580133 korona 36 fillérrel szemben 555340 korona 60 fillérnyi összegben érvényesítette. Az 531613 korona 92 fillér eredeti vállalati összegnek ilyenképpen 23768 korona 38 fillérrel való tullepését megokolják: a földmunka-többlet, a betonmunka-, csővezeték-, közkút- és tüzesap-többlet, melyek 21500 koronát tesznek ki, a többi pedig apró tételekből áll elő. — A műszaki tanácsos ajánlja, hogy a kereseti összeg fizetessék ki s a jóállásra kifizetett idő betelejtettnek tekintessék. A vállalkozók viszont csak úgy hajlandók beleegyezni a 24792 korona 76 fillér levonásba, ha november hó 15. éig a házi bekötésekért, a derítő medenczénél fennálló kereseti számlából stb. járó 92401 korona is kifizetetik s az óvadékot visszakapják.

Hosszas vita indult meg a tanács javaslata fölött, mely a felvett jegyzőkönyvben megállapított előterjesztést, hogy t. i. a műszaki tanácsos által megállapított összeg kifizetessék, a jóállási idő lejártnak mondassék ki, a vállalatnak a teljes végkielégítés fejében a kívánt 92401 korona kifizetessék s ezzel a vízműre vonatkozó akták a vállalkozó céggel szemben véglegesen lezárassanak. — A vitában részt vettek: *Süteő István*, dr. *Kármán Aladár*, dr. *Rárossy Gyula*, *Széman Endre* és *Bodor István*. A polgármester kimerítő, részletes felvilágosítással szolgált; a közgyűlés határozata az lett, hogy a képviselőtestület tanácsot és polgármestert megbizta a vállalkozó céggel való továbbtárgyalással, illetőleg azzal, hogy a hibás csatorna hálózat kijavítására szükséges fedezeti összeg visszatartásának biztosítása mellett a javaslat többi részét a folyó hó 16-án e tárgyban tartandó újabb közgyűlésen terjessze elő. *Zachar Gusztáv* az alagsóvek eltávolítása folytán előállott s a lakások egészségtelen voltát előidéző nedvességről szólva, kérdést intézett a polgármesterhez, hogy a vállalkozók mit hajlandók tenni ezen szomorú viszonyok megjavítására?

A polgármester válaszában felhozta, hogy erre vonatkozólag több panasz tételét s ez a csatornahálózat ügyénél fogja megbeszélés tárgyát képezni.

A gyűlés végén *Széman Endre* terjesztette elő bejelentett indítványát. Előre bocsátotta, hogy tudomása van arról, miszerint illetékes

tényezők részéről lépések tettek az iránt, hogy a húsárak és a marhaárak összeegyeztetésével a hús olcsóbbá tétessék. Amennyiben a hús elárúsításával foglalkozó iparosokkal az egyezségi tárgyalások eredményre vezetnének, ezt a közönség bizonyára megnyugvással venné tudomásul, amennyiben azonban eredménytelen volna az illetékes tényezők intervenciója, indítványozza, hogy a képviselőtestület közgyűlése bizza meg a tanácsot és polgármestert, hogy hatósági állandó mézarszék létesítéséről sürgősen gondoskodjék s az erre vonatkozó tervezetet és költségvetést a legközelebbi közgyűlésen mutassa be.

Az indítványt a közgyűlés elfogadta s ezzel a gyűlés véget ért.

Levél a Szerkesztőhöz.*)

Forgácsfalva, 1913. nov. 4.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Ismerve Szerkesztő urnak, távolfekvő csendes falucskánk szegény, tót anyanyelvű, de az édes magyar hazát a rajongásig szerető, szorgalmas népünk iránt már sokszor tapasztalt jóindulatát, szíves engedelmet kérem, hogy örömeinkről, bánatainkról pár szerény szóval értesíthessem és mindnyájunk nevében arra kérhessem, hogy örömeinkben velünk osztozni, bajainkban vigaszt, reménységet és segítő jót nyújtani kegyeskedjék!

Kezdem falusi leveletem azzal az igaz szívből eredő jó kívánsággal, hogy sorai úgy Szerkesztő urat, mint kedves nejét a legjobb, a legállandóbb jó egészségben találják! Ne legyen terhőkre egyszer a mi ózondus, páratlan szépségű ösfenyvesekkel borított, fatornyos hazánkat meglátogatni, s az itt eredő „mély, zavaros” Rima csörgedező kristálytisza vize is a mi szeretetünket fogja neki tolmácsolni . . .

*) Szíves készséggel adok helyt e levélnek s lapunk vegyes rovatában, mint a múltban, úgy mostan is felhívom az illetékes tényezők figyelmét az elpanaszolt baj szanálására s hiszem, hogy most már lesz a nagyközség kérelmezésének eredménye. Amí levelezőnk szíves meghívását illeti, annak is kézséggel és örömmel tennék eleget, csak a közlekedési viszonyok ezt megengednék. De hát elhegedülte Szent Dávid a Rimabánya—rimakokvai vasutat, a vármegye utipénztára pedig még nem bírja meg, hogy e távol és kies fekvésű szép fatornyos faluba jó utat építhessen. De bizom abban a közmondásban, hogy: „a mi késik, el nem marad!” Ebben a reményben szíves üdvözlöt küld a Szerk.

jobban megmondhatna *Uthy Antal*, a ki bizonyos Luspay nevű fiával szintén oda járt az iskolába.

Mikor 1849-ben a muszka invázió megzavarta a polgárok nyugalmát, azt a Katinszkyt halálra kerestette Szemere Bertalan. Katinszky pedig szorult helyzetében átszökött az orosz táborba, s ő volt az, a ki Komárom várában Findura Pált a vár kazamatájába záratta.

Mindezekről különben egy alkalommal „Az Ujság” című lap hasábjain is megemlékeztem; meg lehet, hogy róla a Konyha József naplójegyzeteiben is volt szó.

Katinszky Gusztáv az abszolút korszakban a Mumhardt János főnöksége idejében, mint szolgabíró működött Gömörben, s ő volt az a vakmerő ember, a ki a városházán a tanácsostem ajtaját a lábával rugta be, mikor a bejáratnál őrt álló hajduk kivont karddal tiltották meg a bemenetelt, s a polgármesternek rontva azt mondta, hogy *ha ő a forradalomban nem élt volna, hát Rimaszombatban, kő-kövön nem marad!*

Szügyi Gábor legjobban tudta, hogy kívül volt dolga, s a szenvedélyek elcsilapodtak. El is hagyta Katinszky a várost nem sokára, s a polgárság rendezte az ő anyagi bajait.

Fiai közül a legidősebb *Gyula*, finom lelkű, magas műveltségű pap, mint író és szerkesztő lett híres emberré. Rozsnyón, Miskolcra tanult s Bartakovics érsek vette be papnak Egerben.

Katinszky Béla középszerű tehetségű fiú volt; *Lipótból* úgy emlékszem ügyvéd lett Budapesten; *Géza* szintén mint egyházi férfiú szerzett hírt, nevet Kassán, a hol úgy hiszem ma is él. Nekem úgy rémlik, mintha egy *József* is lett volna?

Hogy a kedves, szőke leánykából *Etelkából*

Van bizony örömmünk is ebben a sok bűnbánatot osztogató 1913-ik számú esztendőben. Sokan tudják azt például, hogy édes hazánk hány szabad királyi, rendezett tanácsu, mezővárosa — nem birva anyagi terheit elviselni — nagyközséggé avanszált. Mi pedig, — ezt ugyan csak kevesen, a hivatalos lapokat forgató urak tudják, — ebben az esztendőben kis falucskából nagyközséggé küzdöttük fel magunkat. Így lett az alig pár száz lelket számláló Darabosból Darabos-puszta, Forgácsfalva kisközségből: Forgácsfalva nagyközség. És csodák csodája, ebben az inkarnátus, drága világban községi pótadónk kevesebb %-ra szállott alá, mint eddig volt. S ha a böles törvényhozás utját módját tudná találni annak, hogy a törvénytelen gyermekek költségeit, az illetőség alapján ne a szegény községek, — de a magas állam fedezné, úgy, — komolyan mondom, hogy elsősorban én — mint közgyám — emelnék tiszteletteljesen kalapot, másodsorban pedig községi számadásaink mutatnának a mérlegen meszeszerű, kedvezményes eredményt . . . Dehát . . . addig is reméljük a legjobbat! Egyelőre legyünk büszkék arra, hogy nagyközség lettünk.

Örömhírünk az is, hogy ma holnap régi, fatornyos templomcsánk eltűnik vörösfenyő szomszédainak kedves társaságából, hogy helyet adjon egy új, modern Istenháznak. E napokban járt itt ugyanis templomunk patronusának, a vallásalapnak megbízottja: Schmidt Gyula műépítész tanár, helyszíni szemlét tartott, rajzolt, fotográfált, szóval alkalmas helyet keresett s talált, a hol az új, — bizonyára ékes, szép templomot fogja megépíteni.

Arról is örömmel értesültünk, hogy a közel jövőben iskolánk államosítva lesznek, így régi, rozoga iskolánk új épületeket, új felszerelést nyernek, nem fog kelleni hát irigységgel teli szívvel elhaladni a rimakokvai monumentális állami iskolák előtt . . . S ha nekünk is juttatnának jóakaró nagyjaink egy állami gyermekóvót: úgy vágyaink s óhajaink netovábbját érnők el.

S ha mindezen örömteljes körülményekhez hozzáadom még azt is, hogy a jóságos Teremtő segítségével szép időben szedtük be a zabot, szedtük ki a krumplit, állatjaink számára is a takarmányt, bár minőség és mennyiség tekintetében távol állunk a tavalyi esztendőttől, mégis meglegedetten rebegünk hálát az aratás után az egek Urának . . .

mi lett? ki tudná ma hatvan esztendő múlva megmondani!

Katinszky Gyula érdemeit az „Alkotmány” című politikai napi lap f. é. október 19-én igen melegen méltatta, a hol az ő rimaszombati tartózkodásáról egy szó sem volt, a mit pedig fel kellett volna említeni, mert a jeles férfiú itt született, a műveltség alapköveit a mi kedves városunkban rakta le.

A család eredetéről se Szirmay Antal, se Nagy Iván meg nem emlékeztek; s azt, hogy lengyel eredetű volt, a zemplénmegyeiektől hallottam, s a *kalina* meg *pillerzi* praedicatumot Katinszky Géza valóban használta is.

Talán a város történetírója ez igénytelen soroknak hasznát veszi egykor. *Id. F. I.*

Diákhunczutság.

Prolog. A historológ, pedagóg, pszichológ és a balimiskátóllóg tudósok és nem tudósok agyuk utolsó atomjait is latba vetve rövid, de velőtlen szakelődást harsognak a nagyérdemű közönség b. fülébe a diákélet degenerálódásáról és a régi jó diákvilág dugába dőléséről.

— Nem igaz, nem igaz! Aki ezt elhiszi, mind bolond az! — zugja, harsogja, bögi, bömböli a diáksereg. S hogy a „lóg”-os tudósok hypothesisét dugába döntse, elköveti az alábbi hunczutságot.

Első felvonás.

Színhely: Barátságos diákszoba, barátságatlan berendezéssel (t. i. a sok tankönyv teszi barátságatlanná). Személyek: Egy lányos arcú és egy amolyan arcú diák. Idő: tegnapielőtt.

I. diák: Ante apud ad adversus?

II. diák: Circum circa citra cis!

TÁRCZA.

A Katinszky-család.

Lengyelország felosztása után — mint tudjuk igen sok család költözött Magyarországra felső vármegyéibe.

Ezek közé tartozhatott a nemes *Katinszky-család* is, a mely bizonyos időre Zemplénben ültette fel a sátorfáját s az a hírhedt Katinszky Gusztáv, a ki a múlt század negyvenes éveiben onnan került Rimaszombatba, állítólag Sztropkóról jött ide, úgy hogy legidősebb fiáról Gyuláról, az a hír került forgalomba, mintha ő még ott született volna, holott az önéletrajzából világosan tudjuk, hogy 1841. február 19-én Rimaszomban született, s ott élte le első gyermekéveit és mint egervári prépost a f. évben október 16-án Egerben halt meg.

Katinszky Gusztáv erős, vállas rőt haju és bajszos férfi volt, a rimaszombati róm. kath. iskolában szigorúságáról volt híres, a hol a magyar szabadságharcz lezajlása előtt, mint tanító működött.

E sorok írója nemcsak a Katinszky feleségét ismerte, hanem gyermekeit is, a kik közül *Bélával* együtt tanult a Lechner Antal keze alatt; a többivel is játszadozott, mikor a család a Samarjay-féle házban lakott, a mely épület bejárata a mostani Szentpétery-utca felé nyílt.

A rimaszombati róm. kath. iskola valamivel fejlettebb intézet lehetett, mint az elemiek; mert abban a latin nyelvet is rendszeresen tanították, s oly tanulóknak kerültek ki belőle, mint *Nikél Zsigmond*, ki Szécsyre magyarosította a nevét s a selmeczbányai főiskola büszkesége lett; *Révay Sándor* ügyvéd Nagyszécsényben, *Hillay Neit* kanonok Szepesváralján, mit leg-

De mivel nincs z élet forgatagában öröm öröm nélkül, kijut nekünk az utóbbiból is.

Mindig rettegve várjuk az ős megérkezését, mert bizony kedves szomszéd atyáknk, ilyenkor látogatnak meg bennünket, hogy nálunk arassanak; itt, ahol nem vetettek. Sokszor panaszkodtam már, hogy a gyetvai híres zsványok ilyenkor hajtják el jószágainkat, kértünk csendőrsöt, történtek is lépések e tekintetben, de a mai napig — lakáshiány miatt — eredménytelenül. Pedig éppen most kedvező alkalom kínálkozna a csendőrség létesítésére, mert községünkben most üresen áll egy teljesen megfelelő kincstári épület, egy kis jóakarattal, utánjárással meglehetne ezt most szerezni az ős részére s mi bizony nyugodtabban aludnók álmainkat, nem kellene fegyverrel kezünkben éjjelenként lesnünk, nincs e hült helye sok gonddal nevelt barmainknak. . . Rövid pár nap alatt 18 lopásról van tudomásunk. Október 20-án Benyus János istállójából hajtottak el egy ökröt, de gazdája szerencsés volt, mert utközben a Rüdony Jánoséban egy kövérebbre találtak, ezt otthagyták az erdőben. Pár nappal azelőtt Melicher bátyánkra csukták éjjel a házat s egész nyugodtan vitték el ugyancsak czimeres szép ökröt. Csorbai Endre körjegyzőnk szép tehenét is kivezették a zárt istállóból, ki tudja, minek köszönheti, hogy annak husát is nem a Polyána tájékán fogyasztották el. 28-án lecsukott kincstári lakóházból szedték ki az ablakvasakat s majd ha Szomolnokról hazatér Grantner István kincstári erdőőr, akkor fogja megmondani, hogy mi mindent hurczoltak el legénylakásából. De nem folytatom tovább. Még csak szegény Schlanger Pinkász esetét hozom fel, aki egész bátran árulgatta környékünkön a szent képeket, de szegény üzletét mégis megirigyelte a bátor Katrenyák József és Szojka János, akik a darabosi erdőeskében dorongokkal utját állották, őt magát agyonütéssel fenyegetve, összes képeit elrabolták. Szentül hiszem és positive tudom, hogy derék rimakokovai csendőreink emberteletti társasztó munkát végeznek, de az óriási nagy, hegyes területek nehézségeivel megbirkózni a legjobb tudásuk s akaratauk mellett is képtelenek. Ezért kellene a nagy kört ketté osztani s Forgácsfalván egy új örsöt felállítani. Ehhez kérve Szerkesztő ur pártoló szözetát, a midőn kéréstünket jóakaró hajlamaiba ajánlom, maradtam igaz tisztelője

Jókövy Emil, tanító.

I. diák: Erga, contra?

II. diák: Contra! (A nehezebb felfogásuak kedvéért kénytelen vagyok magyarázattal szolgálni. A beszélgetés azt jelenti, miszerint a két diák elhatározza, hogy a leányos arcú felöltözik leánynak, az amolyan arcú megmarad fiúnak és lovagja lesz a leányos arcúnak, aztán mindketten kimennek a korzóra.)

I. diák: Ergo contra! (El a balfenéken a nénje szobájába, honnan a bal hóna alatt egy valószínű párisi divatruhával tér vissza.)

Második felvonás.

I. diák: Inter extra?

II. diák: Extra, extra! (Az I. felöltözteti a II-t az extra leány ruhákba. Áttört harisnya, selyem alszoknya, darázsderékra illő mider, a legújabb stílusban felépített bukjelszoknya, ordítóan piros blúz, fehér selyem turbán paradicsommárt. . . . akarom mondani paradicsommadárral garnitúrázva s két rőfös tüvel megspékelve — s kész az „aranyos.”)

I. diák: Infra intra iuxta ob?

II. diák: Penes Pone post et praeter! (Azaz a präterba mennének ki, de mivel ilyen nincs, elhatározzák, hogy elmennek a korzóra.)

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Szeretevendégség. Mint lapunk mult számában is jeleztük, október 31-én tartotta a helybeli ref. egyház a reformáció emléknapi szeretevendégségét. A szépen sikerült ünnepséget mint rendezer, *Samarjay Jánosné* urnő és *Czinke István* ref. lelkész rendezték igen élvezetes és változatos programmal. A program első száma egyházi ének volt, amelynek eléneklése után *Czinke István* mondott bevezető imát a nála megszokott emelkedett, kenetes hangulattal. Majd *Szűcs György* ref. énekvezér dalolt el kellemes baritonhangon harmóniumkísérettel egy szép szóló-éneket. — Az ünnepi beszédet *Veress Samu* dr. főgimnáziumi igazgató tartotta, amelynek során igen fontos és mélyreható dolgokat vetett felszínre arról, hogy a protestáns istenisztelet is nagyobb hatást tenne a kedélyre, ha az építészet, festészet és zene művészi momentumait bevinné a templomokba. Ez kétségtelenül közelebb hozná egymáshoz az évszázadok óta elválasztott vallásos lelkeket. A tetszéssel fogadott mélyértelmű beszéd után *Lengyel Ivánné* urnő énekelt kedvesen csengő hangon vallásos éneket, amely ihletett hangulatot varázsolt a nagyterem közönsége közé. Majd *Molnár Gizike* szavaltta el a „Gondviselés” című költeményét. A szavalt szép és bátor előadása igazi élvezetet szerzett a hallgatóságnak. Végül ismét egyházi ének következett, amelynek hangjai után teát és süteményt szolgáltak föl szeretetreméltó házi asszonyok, akiknek a névsora a következő: *Kohuth Lajosné, Matolcsy Pálné, dr. Sigmund Józsefné, dr. Söldos Béláné, özv. Terray Istvánné, Varga Istvánné.*

Hirlapirói jubileum. *Hajdu Géza* rimaszombati adóhivatali segédtsizt a mult hóban töltötte be 20 éves hirlapirói működését. 20 év még azoknak is igen nagy idő, kik kizárólag e pályán és nem is díjtalanul dolgoznak. Kétszeresen lehet ezt az időt annak számítani, ki rendes

Harmadik felvonás.

A korzón, hullámzó jogász, kereskedő, iparos segéd, háziszolga, szolgált, szobaleány és dajkasereg forgatagában édesen egymáshoz simulva lejt a fiatal Don Juan karján a bájos „hölgyike,” adott és kapott pillantásokat lövelve szerteszét. A korzó díszes közönsége megperzselődik az izzó pillantásoktól, a kevésbé divatos konyhahölgyek megszegyenülten semmi sülnék meg a fess hölgyike láttára rajtuk bekövetkezett sárga irigységből kifolyólag.

Negyedik felvonás.

A láthatáron egész váratlanul feltűnik a kis Don Juan papája és mamája. A fiatal pár mindenáron kámforra óhajt válni, de minden jóakaratu törekvés csütörtököt mond. A mama és papa mindenütt nyomukban. Végre szembe kerülnek. A mamát migrén környékezi, a papa dühbe gurul s kezével olyanféle mozdulatokat tesz, mintha családi drámát akarna előidézni. Végül is a szerencse istenasszonya kiterjeszti védőszárnyait a szurkoló diákokra s az így származott tulvilági fény mellett a papa és mama felismerik drága magzatuk karján pipeskedő deli hölgyben annak egyik kötnivaló iskolatár-

hivatali kört lát el és e mellett folytonosan díjtalanul, önzetlenül, az igaz, szép és nemes ügy érdekében fárad tollal a kezében. *Hajdu kollégánk*, a ki csak nem régen van közöttünk, egyszer nagy szerényen benyújtott valamit a név alatt redakciónkba és azt kérdezte, hogy megüti-e a mértéket? Mi őszintén zavarba jöttünk, mert ő arról hallgatott, hogy bizony már ő igen régen forgatja a tollat. Nem voltunk tehát tisztában vele az első pillanatokban, hogy mit válaszoljunk neki, mert benyújtott közleménye a régi tartalmas, gyakorlott és perfekt hirlapirót árulta el. Megüzentük tehát neki is, ugy mint a többinek, hogy a kezdőn felül áll és csak bátran előre. Jött azután sorba minden fajtájú czikke s akkor vettük csak észre, hogy kivel van dolgunk? Derék, munkás, szép tollu irótársunkat örömmel üdvözöljük a huszadik hirlapirói esztendő határán és kívánjuk, hogy még sokáig, sikeresen működhessék a közönség javára és gyönyörűségére!

Kinevezés. A király a városunkbeli születésű dr. *Szabó Elemér* jelenleg Kassára besoztott honvéd törzssorvost másodosztályu honvéd főtörzssorvossá nevezte ki. A társaséletben nálunk is közkedveltségnek örvendő főtörzssorvos előléptetése őszinte örömet kelt.

Eskü. A helybeli menteleposztályhoz bevonult 26 ujoncz f. hó 1-én résztvett a róm. kath. templomban reggel tartott isteniszteleten, s azután kivonult a telepre s ott a tágas udvaron sorakozva *Dvorzsák J.* hadnagy, ideiglenes parancsnok előtt letették az ujonczok a hivatalos esküt. A legénységhez a parancsnok beszédet intézett az eskü előtt.

Birói vizsga. Dr. *Takácsy Ákos*, ki néhány évvel ezelőtt a helybeli kir. törvényszéknél gyakornokoskodott, a mult héten sikerrel tette le a birói vizsgát.

Ügyvédi vizsgák. Dr. *Veres Andor*, *Veres Ignác* vaskereskedő fia, dr. *Gyikó Ferencz*, a *Molnár József* ügyvédi irodájának volt vezetője, s dr. *Seitz Viktor*, főgimnáziumunk volt jeles növendéke, ki joggyakorlatot Losonczon végzett, az ügyvédi vizsgát sikerrel letették.

Körorvos választás. Osgyánban f. hó 5-én volt a körorvos választás. Két pályázó volt az állásra, s dr. *Eszenyi Gyula* városunkbeli származásu, legutóbb debreczeni gyógyintézet orvost választották meg, ki állását e napokban elfoglalja.

sát. Papák Lóth feleségének sorsára jutnak, a diákok viszont felhasználva a kedvező alkalmat, tovább lejtének s felszerénykednek a tánciskolába, ahol jobb ügyhöz méltó buzgalommal rugják a táncsterem porát.

Ötödik felvonás.

Este 10 óra. Gyűrött ruhával s még gyűröttebb cziferblattal sétál hazafelé a Don Juan, karján az „aranyossal.”

I. diák: Pono propter per secundum.

II. diák: (Síró hangon:) Haj, haj, secundum, secundum, szekunda! — (Azaz csak holnap ki ne hívjanak a tanár urak, mert szekundát kapunk.)

I. diák: Juxta versus ultra trans!

II. diák: Trans, trans! (Azaz csak tul volnánk már rajta t. i. a papákkal és mamákkal való találkozson.)

Számtalanadik felvonás.

A szereplők saját kérelmére és reputációjuk megvédésére ez a felvonás a nyilvánosság teljes kizárásával, zárt ajtók mögött — csupán a papák jelenlétében történt. *Spenczius.*

Pártos Manó

Dr. Zimmermann philadelfiai egyet. tanár volt assisztensé

fogászati műterme

Rimaszombat, Erzsébet-tér 13. sz. alatt az emeleten, Engel-féle házban

Foghuzás, fogtömés és különleges munkákra,

ugymint: fogak és gyökerekre, arany és platina koronák készítése, szájpaddlás nélküli hidmunkák ugyancsak arany, platina és porcellánból, a melyek nem vehetők ki a szájból, továbbá porcellán, arany és platina tömések. :-: :-: :-:

Uj segédlelkész. A helybeli ref. egyházhoz az esperes *Seress Zoltán* debreczeni végzett teológust, *Seress József* nemesmartonfalvai ref. lelkész fiát rendelte ki. A fiatal segédlelkész, ki most teljesíti bemutatkozó látogatásait, finom figyelmes modorával mindenki színpatiáját megnyerte. Reméljük, hogy fiatal gárdánk is csak nyerni fog benne.

Előléptetés. A helybeli vasuti állomás tisztikarában a novemberi előléptetésnél dr. *Kolbenheyer Zoltán* egy fizetési fokozattal előlépett.

Uj tisztii orvos. A budapesti tisztii orvosi vizsgáló bizottság előtt a mult héten dr. *Eszenyi Gyula* városunkbeli születésű fiatal orvos a tisztii orvosi vizsgát sikerrel letette.

Helyettesi megbízás. A balogi egészségügyi körben a helyettes körorvosi teendőket ellátásával dr. *Perecz Barna* bizatott meg.

Megyebizottsági tagválasztás. F. hó 17-én lesz a megyebizottsági tagválasztás. Városunkban *Medveczky Sándor* kir. közigazgató lesz az elnök s a választás a városházán reggel 9 órakor veszi kezdetét. Városunkban lejár a *Czinke István*, id. *Gyürky Pál* és id. *Badány Gyula* mandátuma, kiket bizonyára egyhangúlag újra megválasztanak. A kerületekben netalán szükséges pótválasztások december 9-én lesznek megtartva.

Bucsuztatás. Meleg óvációtól kísért diszlakomán bucsuztatták el Ózdon *Urszinyi Gyula* dr. putnoki járásorvost folyó hó 3-án, abból az alkalomból, hogy Ózdról eltávozott és Putnokon a járás orvosa lett. A lakomán Ózd nagyszámu intelligenciáján felül az egész járás uri társadalmá is szép számban jelent meg.

Szép előhaladás. Lapunk egyik régi előfizetője és barátja Newyorkból írja, hogy *Spuriusz Erzsike*, ki itt is sok ügyességről és szorgalomról tett tanúságot, Newyorkban fényesen halad előre, s legutóbb az előkelő negyed legfényesebb varrodájának első munkavezetőjévé lett előléptetve azon joggal felruházva, hogy az ott alkalmazott 75 munkást ő fogadja fel, fizetésüket ő állapítja meg, s általában a nagy női ruha varróintézet főnökét helyettesítse. A szép előhaladáshoz, melyet kiváló szakértelme, buzgalma és pontossága révén ért el, az első között melegen gratulált a „forelady“-nek a *Spuriusz család* régi barátja: *Kuthy Zoltán*, a newyorki első magyar református egyház esperes lelkésze.

Ellenőrzési szemle. A szokásos katonai ellenőrzési szemle Losonczen az idén is megtartott f. hó 4. és 6-án s azon városunkból résztvettek a tartalékos tisztek megfelelő parádében. A kik nem tudták, hogy az ellenőrző szemlére készülnek a vasuti állomás felé igyekvő, kardjukat büszkén csörtető tiszturak, ugyancsak elcsodálkoztak a diszuniformisok láttára.

Gyászbeszéd. Mély megilletődéssel vettük a gyászhirot, hogy *Jászberényi Miklós* Hevesvármegye, Mezőtárkány nagyközség főjegyzője, mult hó 31-én Budapesten váratlanul hirtelen elhunyt. Az elhunyt nem volt gömöri ember, de országos híru tevékenysége kiterjedt vármegyénkre is, mert mint az országos községi és körjegyzői egyesület főjegyzője és az országos tüzoltó-szövetség elnökségi elnöke több ízben megfordult vármegyénkben is, hogy a kultura érdekében szervező képességét vármegyénkben is érvényesítse. Állandó összeköttetésben állott vármegyei községi- és körjegyzői egyesületünkkel és sok tanujelét adta a jegyzők és ügyük iránt táplált meleg szeretetének. Mult évben megalakult vármegyei tüzoltó-szövetségünk keletkezésében jó rész illeti meg az elhunytat, mert ő volt az, ki folyton szorgalmazta a szövetség megalakítását s e célból az alakuló gyűlésen való megjelenésre sikerült neki az országos szövetség elnökségét megnyerni. Az elhunyt, hogy őszintén jellemezzük, nem tartozott a nagyhangu emberek közé. Keveset beszélni, sokat tenni és megtalálni az erőforrásokat, ez volt az ő kiemelendő vonása. Hogy mily kiváló alkotó és szervező képességgel volt megáldva az élete derekán 46-ik évében elhunyt derék férfit, ennek igazolásul elég legyen itt felemlíteni, hogy egy községi jegyző főjegyzője volt az országos egyesületnek; elnöke a jegyzői árvák gyámintézetének; szakelőadója az országos tüzoltói szövetségnek; Hevesvármegye tüz-

rendészeti felügyelője. — Nevéhez fűződnek a Borsod-, Gömör- és Hevesmegyei jegyzők egyesületének Egerben létesített internátusa, az országos tüzoltói otthon megteremtése, a hevesmegyei tüzoltó-szövetség megalakítása, Mezőtárkány nagyközség felvirágzása, munkáslakások és népházak létesítése stb. Szóval elmondhatjuk róla, hogy a hol csak alkalma volt és módjában állott, ott sietett alkotni és eredményel. Egy máig is lebecsült községi jegyző tehát mennyit tud tenni, ha képességét értékeli és annak tért engednek, bizonyítja a megboldogult életműködése és annak babérok felmutató eredménye. Haláláról mindazon egyesületek, melyeknek buzgó és munkás tagja volt, külön gyászjelentéseket adtak ki. Mi az által kívánjuk az elhunyttal szemben a kegyelet adóját leróni, hogy e helyen örökitjük meg érdemeinek azon részét, amelyről biztos tudomással birtunk. Legyen pihenése csendes és zavartalan!

Özv. *Vaskó Károlyné*, az áll. elemi fiúiskola hosszú időn át alkalmazott, s nemrég elhunyt szolgálójának özvegye, f. hó 7-én 52 éves korában városunkban elhunyt.

Választmányi gyűlés. Említettük, hogy a „*Rimaszombati Korcsolyázó Egyesület*“ október hó 27-én dr. *Wallentinyi Dezső* elnöklésével választmányi ülést tartott, melyen a hölgytagok *Györy Erzsébet*, *Pásztory Gyuláné*, *Tóth Béláné* és *Petrovits Gabi* vendég is megjelentek. Több folyó ügy elintézése után elhatározta a választmány, hogy f. évi december hó 6-ikán Mikulás-estélyt rendez, melynek előkészítésére háromtagu rendező bizottságot kért fel. Elhatározta továbbá, hogy a szezon folyamán a szokásos zene-estélyek alkalmával hetenkint egyszer a korcsolya-pavilonban mérsékelt díj mellett teát szolgál fel. A választmány hölgytagjai *Tóth Béláné* elnökle mellett szívesen vállalkoztak ennek keresztülvitelére.

Vasutvonal átadás. A Rimaszombat-poltári vasutvonal Osgyán-poltári szakaszának műtanrendőri bejárása a főispán, alispán, főszolgabíró jelenlétében a keresk. miniszterium, MÁV. igazgatóság, üzletvezetőség és forgalmi főnökség s az építő-vállalat képviselőinek részvétele mellett folyó hó 5-én ment végbe a szokásos áldomással összekötve s a vonal e része másnap átadott a forgalomnak. Hogy mi szükség volt erre a részleges átadásra s hogy miért adták ehhez az illetékes tényezők hozzájárulását, ezt a legszorgosabb kutatás mellett sem tudjuk megérteni. Rimaszombat város érdekeinek, mely város e vasutvonal létesítéséhez legalább 450000 koronával járult — egyáltalán nem kedvezett ez a korábban való átadás s kereskedőink méltán zúgolódnak is ellene. Ha igaz ugyanis az, a mi hírlik, hogy a Rimaszombat-osgyáni vonal november 20-ára a forgalomnak átadható lesz, akkor miért nem lehetett ezen időpontot bevárni, hogy az egész vasutvonal egyszerre átadott volna át a forgalomnak. Semmi esetre sem tekinthető szabályos eljárásnak az, hogy egy ilyen kis vasutat részletekben adjon át a vállalat a használatnak akkor, amikor a sürgősséget semmi sem indokolja. Az első vonat, az ugynevezett osztóvonat november hó 2-án reggel indult ki a losonci állomásról. Ez a vonat vitte az egyes állomásokra a személyzetet és a személyzet butorait, valamint az állomási épületek felszerelését. Az új vonalszakasz a következő állomások vannak: *Masztincz*, *Gömörcserepes*—*Nagyszuha*, *Fazekaszaluzsány* és *Osgyán*. Az egyes állomásokra *Jurek János*, *Hornyán Mihály*, *Kotik József* és *Irányi Armin* állomási előljárók rendeltettek ki.

Igazgatósági ülés. A kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága id. *Rábely Miklós* elnöklésével f. hó 2-án rendes havi ülést tartotta, melyen *Csapó Gyula* igazgató-helyettes előadása alapján több betegsegélyezési és kártalanítási ügyet intéztek el.

Gondatlan kerékpáros. Folyó évi július hó 24-én *Julius János* likéri kohómunkás kerékpáron nagy gyorsasággal haladt az országúton s Likér mellett a kis Lipták Mariskát elgázolta. A súlyosan sérült kis leány sokáig volt betege ennek a gondatlanságnak s a helybeli kir. törvényszék mult héten tartott főtárgyaláson a kohómunkást 3 napi fogházra és 10 kor. pénzbüntetésre, esetleg még egy napi elzárásra ítélte jogerősen.

Palócz János halála. Még élénk emlékezetünkben él a jó öreg *Palócz Kálmán*nak, az elhunyt kitünő cigányprimásnak testvére: *Palócz János*, a jeles czimbalmos, ki művészi leg kezelte a czimbalomverőt, s mint kiváló tanító is ismeretes volt. Innen Rozsnyóra ment a zenekarral, s onnan mintegy két év előtt Miskolcra költözött. Sajnálattal értesülünk, hogy október 29-én ott 54 éves korában meghalt a nálunk közkedveltségnek örvendett muzsikus. Október 31-ikén temették el Miskolczen nagy részvét mellett.

Köszönetnyilvánítás. *Lovag Keisler* Gusztávné és *Csintalan Jánosné* a nyomorék gyermekek részére almát küldtek. Ez uton mond hálás köszönetet az elnökség.

Adomány. *Balogh Samuné* urnő kedves halottainak emlékére szeretete jeléül 10 koronát juttatott a nyomorék gyermekek otthona czéljaira; hálás köszönettel nyugtatja ez uton is az egyesület nevében *Eperjessy József* pénztárnok.

Idegen tollakkal. Egy idegen színű és idegenben, Miskolczen *Braun Henrik* nyomdájában készült falragaszon hívja fel a helybeli Apolló színház tulajdonosa lakosságunk apraját-nagyját, hogy *Pompeji végnapjai* láthatók a moziban. Hát a reclam ellen, a mi manapság már tért hódított, nincsen semmi kifogásunk. Ma, mikor nehéz a megélhetés, mindenki ugy csinál üzletet, ahogy tud; afelett azonban nem tudunk megnyugodni, hogy a helybeli mozi miskolczi nyomdában készített hirdetéseit, mikor helyben két nagy és szolid nyomdával van. Jajgat a mozis, hogy kicsi a közönsége és nem bírja a drága villanyfényt. Ebből az indokból mi is igyekeztünk lapunkban a közönség figyelmét felhívni törekvésére. Midőn azonban támogatjuk, egyidejűleg kötelességünk az idegenben készített falragaszért megróni. Mert mit szólna a mozis, ha mi is Miskolcra járnánk mozit látogatni és azt támogatnánk lapunkban. A helybeli két nyomdatulajdonosnak e helyen emlékébe hozzuk, hogy a multban akként állapodtak meg, hogy azokat a mulatságokat, estélyeket stb. — melyek meghívójukat idegenben készítették — nem reklamozzák, de még csak a hirrovatban meg sem említik.

Összeütközés az új vonalon. A Rimaszombat-poltári új vasutvonal műtanrendőri bejárása előtt való napon, folyó hó 4-én kora reggel pályamunkások voltak kiküldve a vonalra a rimaszombati állomásról, kiknek hajtányon kellett kiszállítani *Kovács István* pályafelügyelőt a vonal megvizsgálására. Az osztálymérnök előző napon kiadta az utasítást s felhívta a vasutépítő vállalat mérnökét, hogy az akadálytalan utazás érdekében a pályát tétesse szabaddá. Sötétben — kora reggel 4 órakor — utnak indultak a munkások s a Jánosi ut mellett levő őrháznál, hol a vonalnak esése van s a hajtányt nem is hajtották, az elől ülő *Kovács István* és *Csöke Gábor* észrevették 1—2 méternyi távoból, hogy a pályatesten akadály van, de bár erősen fékeztek a pályafelügyelő, a baleset nem volt kikerülhető. Egyik munkás kiesett a hajtányból, *Kovács* és *Csöke* pedig fejkön, vállakon és lábukon súlyos sérülést szenvedtek úgy, hogy be kellett őket a kórházba szállítani. A vizsgálat nyomában megindult s megállapítást nyert, hogy a vonal szabaddá tételét elmulasztották, sőt az éjjelen át a pályatesten veszteglő vasuti kocsik és mozdony lámpájának meggyújtásáról is megfeledeztek. A nyomozó eljárás folyamatban van.

Villamos vezeték áthelyezés. A városi villamos hálózat nagyszabásu átalakítása e héten befejezést nyert. Derekas munkát végeztek e nevezetes átépítésnél, melynek munkálatait teljes szakértelemmel és sok gazdaságos megtakarítással *Kovács József*, a villanytelep üzemvezetője, személyesen irányított és vezett. F. hó 8-án az egész város vezetékhalózatának átépítését a *Kossuth-utcai* vezeték áthelyezésével fejezték be s most már a régi faoszlopok eltűntek, a vezeték izléses és erős vasoszlopokra s a házakra erősített támaszokra van átrakva. Az oszlopok szürkére lesznek festve. Röviden elhelyezést kapnak az új ivlámpák. Az eddigi négy ivlámpa helyett tizenkét ivlámpa fogja bevilágítani a tereket és forgalmasabb utcákat, s az utcái izzótestek számát is szaporítják.

Uj iskolai gondnokságok. A főispán a *nagyőrcei* áll. elemi iskola gondnokságát újabb 6 év tartamára kinevezte *Desswffy* Árpád kir. járásbíró elnöklete alatt, a *dénesi* áll. elemi iskola gondnokságának elnökévé pedig *Sass* Ferencz szomolnoki róm. kath. plébánost, alelnökévé *Simkó* Lajos krasznahorkaváraljai körjegyzőt.

A budapesti rendőrtiszt tanfolyam, mely folyó hó 3-án vette kezdetét s 6 hétig tart, a belügyminiszter kijelölése folytán államsegéllyel *Fábry* Zoltán városunk buzgó alkaptánya hivatott be.

Kinevezés. A kassai kir. ítélőtábla elnöke, dr. *Kubinyi* Gyula államtudor, klenőczy lakost, a kassai kir. tábla kerületébe ideiglenes minőségben díjas joggyakornokká nevezte ki.

Szülésznők tanfolyama. A vármegyei közkörházzal kapcsolatos kerületi alsófoku bábaiskolában f. hó 1-én megkezdődött ismét a két hónapos tanfolyam. A kurzus most magyar tannyelvű s dr. *Löcherer* Tamás közkörházi igazgató főorvos oktatja a szülésznőket, kiket Gömör-, Nógrád- és Hontvármegye egyes — még bábával el nem látott — községei utaltak be a tanfolyamra.

Tanítóváltások, mint az „Iskoláink” írja, a következő iskoláknál történtek: a *szuhafői* ref. iskolához *Kiss* Béla tanító távozása folytán megüresedett állásra *Héderváry* Izidor, a *szirki* ág. ev. elemi iskolához *Neubauer* Gyula társulati tanító távozása folytán *Schwirián* János, a *szentsimoni* róm. kath. elemi iskolához *Bodnár* Árpád helyébe *Dévald* Vincze, a *giczei* ref. iskolához *Várady* Gyula helyébe *Antal* Sándor, továbbá a *zsiói* ref. iskolához *Urbán* Béla, a *hacsói* magániskolához pedig *Knoll* Rezső okl. tanító választottak meg új tanítókat. Eltávoztak állomáshelyükről *Michnai* László gömörhegyvégi ág. ev. és *Fehér* Matild gömör-répi ág. ev. iskolai tanítók; az utóbbi a rimakokovai áll. elemi iskolához neveztetett ki. *Pazár* Flza *klenőczy* állami óvónő állásáról férjhezmenetele folytán lemondott.

Kamarai ülés. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara folyó hó 6-án teljes ülést tartott, melyen városunkból az ipari szakosztályból *Szabó* József és *Varga* Lajos kültagok vettek részt. Az ülésen néhány minket is érdeklő ügy tárgyalatott.

Tűz. Folyó hó 6-án este 5 órakor rémes harangkongás és tűzoltó kúrtszó zavarta meg városunk lakosságát. Nálunk igen ritka a tüzeset, elképzelhető tehát, hogy mily riadalmat okoztak a vészjelzések. A tűz a *Varga* Lajos építész polgártársunk műhely-telepén ütött ki a vasuti állomás és a tisztviselő-telep tőszomszédságában. Különösen tehát a tisztviselő-telepi lakosság esett és méltán rémületbe. A tűz keletkezési okául azt emlegetik, hogy egy napszamos asszony főzött a telepen és a tüzet el nem oltotta, a mi azután beléakadt a forgácsba és úgy kapott belé a félszerbe és istállóba, s mely épületek aztán le is égtek. Szerencse, hogy a régi elhagyatott jégvermet megtudták idejekorán menteni, mert ha az lángba borul, akkor a tisztviselő-telep deszkakerítései is tüzet fognak és feltétlenül nagy veszedelembé kerül a telep. Már számtalanszor figyelmeztettük a rendőrséget, sőt biztos tudomásunk szerint maga a polgármester is, hogy tartson vizsgálatokat. S a rendőrség ennek dacára mit sem tesz. Most is a rendőrség nemtörődősége folytán az történt, hogy petroleum is volt a telepen, a mi aztán tüzet fogott és egypár hordó el is égett. A veszedelmet tehát az a körülmény még csak fokozta. A véletlennek vagy talán a tűzoltóknak köszönhető, hogy nagyobb veszedelem nem következett be. Reméljük, hogy a rendőrség talán már egyszer széjjel tekintőbb lesz és a városban vizsgálatokat fog tartani, hogy hol vannak tiltott helyen éghető és robbanó anyagok.

Adóösszeírás. Városunkban már kezdetét vette az adóalap összeírására kiküldött hatósági alkalmazottakból álló bizottság működése. A bizottság házról házra járva összeírja a helyiségeket s munkálatuk alapossága és hivatalos eljárásuk megkönnyítése végett irjuk felhívásunkat a közönséghez. Eddig az a rossz szokás uralkodott, hogy egyes háztulajdonosok és lakók abban a hitben, hogy kevesebb adót fognak fizetni, egyes lakrészeket el-

zártak és eltitkoltak a kiküldöttek előtt. Ez nemcsak szabálytalan és törvénybe ütköző eljárás, de szülő oka volt annak is, hogy városunk a házbéradóval megrótt városok sorába vétetett fel, s több mint 35000 korona adótöbblettel rovatott meg. Hogy ezen adótöbblet jelentékeny részének megfizetésétől jövőben felmentessünk, föltétlenül szükséges, hogy mindenki pontosan mondja meg és mutassa be a lakrészeket és semmit el ne titkoljon. A köz- és egyesek érdekében felhívjuk a közönséget, hogy a kiküldött bizottságot munkájában lelkiismeretesen támogassa.

Fizetése képtelenség. A Deák Ferencz-utczában még csak mintegy két év óta fennállott üzlet tulajdonosa: *Deutsch* Samu fizetés képtelenséget jelentett be, s az üzlet a múlt hét óta zárva van.

„Losoncztól Rimaszombatig repülőgépen.” A „Felsőnógrád” okt. 31-iki számában e czim alatt foglalkozik a mi okt. 26-iki számunkban közölt figyelmeztetéssel, melyben a Salgótarjánból hozzánk küldött tudósítás alapján megirtuk, hogy Tóth József pilóta ott 770 koronát szedett össze, de nem repült fel. A „Felsőnógrád” teljes elismeréssel és rokonszenvenesen ír a pilótáról, ki haraggal kelt ki közleményünk ellen és duzzogva szól, hogy majd megmutatja ő a rimaszombatiaknak, hogy kicsoda és hogy tud repülni s valószínűleg ma, 9-én gyönyörűen működő új gépével felrepül Losoncra, ideszáll hozzánk! Hát mi csak azt feleljük erre, hogy a salgótarjáni híradást leközlöttük, mert megbízható hivatalos forrásból: a rendezőségtől kaptuk. De azért ha jön Tóth ur, igen szívesen látjuk s ha felrepül, örömmel megnézzük és ha megérdemli, meg is dicsérik érte!

Zsvány élet Forgácsfalván. Már évek óta kapjuk a panaszt Forgácsfalváról, hogy ottan a lopások napirenden vannak. A szomszédos megyék irtvány lakosai, kik nem ismerik az enyém-tied közötti különbséget és nem tisztelik a törvényt, még a mai korban is valóságos zsványéletet folytatnak és különösen Forgácsfalva nagyközség lakosságát károsítják meg. A nagyközség évről-évre kérelmezi a csendőrség felállítását, de eredménytelenül. Tudjuk, hogy mily sokba kerül a csendőrségi intézmény és mily hiányos a létszám, mindazonáltal már nagyon is elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy Forgácsfalván csendőrség létesíttessék. Az ottani állapotokat hűen tünteti fel a szerkesztőnkhez intézett levél, melyet egész terjedelmében közlünk. Egyidejűleg pedig felhívjuk az illetékes tényezők figyelmét a folyton fokozódó baj orvoslására. — Ha másképp nem, egy csendőr kirendeltséget lehetne oda vezényelni, mely mégis a barbár korba való életnek rövidesen véget vetne.

Harczias némberek. Balogon *Farkas* Jánosné és *Horváth* Jánosné cigányasszonyok összeszólalkoztak f. hó 5-én s utóbbi egy bicikálval *Farkas* német fején össze-vissza szurkálta, úgy hogy mintegy 7 sebből vérzett az asszony. F. hó 6-án beszállították a közkörházba, s a vizsgálat megindult.

Helpai tűzvész. A Garamvölgy virágzó községében Helpán, október 17-én pusztított tűzvész alkalmával károsultak segélyezése végett *Lukács* Géza alispán a vármegye területén könyöradományok gyűjtését elrendelte s ezt a vármegye hivatalos lapjában közzé tette.

Véletlen lövés. A nagyszuhai Gajdár-féle téglagyárból folyó hó 5-én esti 6 óra után hazafelé Nagyszuhára haladó *Jablonszky* Károly munkást kellemetlen meglepetés érte. A község határában ugyanis egyszerre oldalról egy lövés érte arcát és szemét s a súlyosan sérült munkás vértől boritva futni kezdett. Ma sem tudja ki és miért lőtte meg. Valószínűleg a sötétben vadnak nézte valaki és rálőtt. A nyomozás megindult, a sérültet a közkörházban ápolják.

Jó vásár. Stefanik Mihály és felesége Tiszolczon folyó évi augusztus hó 11-én a vásáron egy pár ökröt adtak el Bukovecz Jánosnak 856 koronáért. A vétel után Bukovecz az eladók után ment s azt állította, hogy ő több pénzt adott nekik, mint amennyi a vételár volt. Mikor Stefanikék a pénzt meg akarták számolni, Bukovecz egyszerűen felmarkolta az összeget s elakart illanni, azonban lefoglák és

elszedették tőle a pénzt. A helybeli kir. törvényszék folyó hó 7-én zsarolás miatt Bukoveczet jogerősen 3 napi fogházra ítélte, de a büntetés végrehajtása felfüggesztetett.

Vizbefult gyermek. Betléren folyó évi augusztus 6-án Kossuth Pál kőműves hazulról eltávozott s felesége 5 éves Pál és 3 éves Irma nevű gyermekeivel otthon maradt. Az anya el volt foglalva s a két gyermek a ház közelében lévő patak hidjára ment játszani. A 3 éves Irma a vízbe esett s beletuladt. F. hó 7-én ítélkezett a helybeli kir. törvényszék a gondatlan anya felett s gondatlanságból okozott emberölés vétségeért 8 napi fogházra ítélte, azonban a büntető novella értelmében a büntetés végrehajtásának felfüggesztését is kimondta.

Vármegyei költségvetés. A vármegyei háztartás 1914. évi költségelőirányzatát a megyebizottsági közgyűlés 400144 korona 68 fillér szükségleti és ugyanannyi fedezeti összeggel állapította meg. A múlt évre megállapított költségvetéssel szemben 36778 kor. 68 fillér többszükséglet mutatkozik, s ennek a kincstár terhére való elvállalását kéri a megye a belügyi kormánytól.

Ipari továbbképző tanfolyamok. A Rimaszombatban szervezett építő ipari szakrajz és ipari szám- és mértani tanfolyamokon részt venni óhajtó iparos ifjakat értesítem, hogy a beiratkozás az állami elemi leányiskola tanácstermében november hónap minden vasárnapján délután 2 órától 3-ig történik. Beírás és tandíj 2 korona. — Rimaszombat, 1913. október 27.

Matolcsy Pál, a tanfolyam vezetője.

Ipari könyvviteli tanfolyam. A helybeli iparos mesterek részére szervezett ipari könyvviteli tanfolyamra a beiratkozások a körözött iven megtörténvén, e tanfolyam az állami elemi leányiskola épületében november hónap 3-án, hétfőn este 7 órakor kezdetét vette, hol a még eddig nem jelentkezettek beiratkozhatnak. — Ezen kedvező alkalom felhasználását iparos polgártársainknak melegen ajánljuk.

Sulyos kődobás. Rozsnyón f. évi október 1-én *Domokos* Bálint ottani csizmadia segéd összeszólalkozott *Jedlkovszky* Mártonnéval, s dühében előbbi felkapott egy követ s azzal úgy dobta fejbe *Jedlkovszky* német, hogy a sérült asszony sulyos beteg lett. F. hó 7-én tárgyalta az ügyet a helybeli kir. törvényszék, s *Domokos* Bálintot sulyos testi sértés büntetése miatt jogerősen 4 havi fogházra ítélte. A büntetésből egy hónapot és négy napot a vizsgálati fogság által kitöltöttek vett a bíróság.

Kivitelünk Amerikába. Az észak-amerikai egyesült államok új vámtarifája, mely most lépett életbe, tetemes mérsékléseket tartalmaz. A mérsékeltebb tételek sok cikkben lehetővé teszik az exportot. A teljes vámtarifa még nem áll rendelkezésre, de a tételek egy részéről a miskolczi kereskedelmi és iparkamarának sürgönyjelentés alapján tudomása van. Az érdeklődők a beérkezett amerikai vámtarifátételeket a kamara hivatalában a hivatalos órák alatt (d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig) megtekinthetik.

Mérlegismertető tanfolyam. A kassai m. kir. állami felső ipariskolában folyó évi november hó 17-én mérlegismertető tanfolyam nyílik meg, mely a mérlegek megítélésére, kipróbálására és kijavítására szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzésére nyújt alkalmat. Ezt a tanfolyamot lakatosmesterek és segédek részére rendezik és az a vidéki iparosokra való tekintettel nappali (naponta 8 órai) oktatással két hétig tart. A tanítás november hó 17-én reggel fél 8 órakor kezdődik és november 29-én ér véget. Az idevágó kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében a tanfolyam csak akkor nyitható meg, ha erre legalább tizenöt hallgató jelentkezik. Felvehető lakatosmesterek és segédek, esetleg más önálló fémiparosok is. Jelentkezni levél útján vagy személyesen lehet az iskola igazgatóságánál november 10-éig, mely időpont elmúltával az igazgatóság azonnal értesíteni fogja a jelentkezőket arról, hogy a tanfolyam megnyílik-e vagy nem. A jelentkezés alkalmával minden hallgató tanszerek beszerzésére 1 K-t, az Iparoktatási Általános Segélyalapra 2 K-t, vagyis összesen 3 koronát fizet; egyéb díj a tanfolyam hallgatásáért nem fizetendő.

Kamarai határozatok. A miskolci kereskedelmi és iparkamara a szeptember 23 án tartott üléséről szóló jegyzőkönyvet most küldte meg. Az ülésen Dobsina város bérkocsi szabályrendeletét pártolólág terjesztették fel a keresk. miniszterhez, Szentsimon állatvásártartását nem tartja engedélyezhetőnek, Nagyrócze helypénzdíjszabási szabályrendelete átdolgozandó, Bánréve és Csetnek átdolgozott vásári helypénzdíjszabása elfogadtatott, ellenben az osgyáni nem volt helybenhagyható magas díjszabása miatt. A vármegye közuti vámjára vonatkozó szabályrendeletre elfogadták ezen javaslatot:

„A Kamara azon elvi álláspontjának hangsúlyozása mellett, miszerint a közuti vámot a kereskedelem és ipar egyoldalú igazságtalan megterhelésének tartja, kifejezést ad ezuttal annak is, hogy a mai nehéz gazdasági és súlyos pénzügyi helyzetet legkevésbé tartja alkalmasnak ily újabb terhek bevezetésére. Amennyiben a vámügy rendezésének szükségessége fogadtatnék el, vámdíj csakis a leadási állomásnál lenne szedhető, a feladási állomásnál nem, hogy így a kétszeres adóztatás elkerülhető legyen. A rendkívül magas vámdíjak az alacsonyabb tételeknél azok felére, a nagyobb tételeknél pedig azok 1/4-re leszállítandók. A vámdíjazás behozatala esetén a megye területén lévő városok kivétessenek ez alól, önálló vámszedési joguk megtartása végett.”

Szemgyógyintézet van Miskolcson.

Gondatlan anya. Pókos Illésné szül. Havran Verona, 28 éves garamfői cigányasszony, ki Laczkó Lajossal vadházasságban él, f. évi augusztus 8-án eltávozott otthonról s 15 hónapos Pókos Vilma nevű kis leányát a 8 éves Gusztáv nevű fia felügyeletére hagyta. A kis leány kiment a lakásból s a háztól 30 lépésre levő és az áradás folytán megduzzadt patakba esett, befult a vízbe. A helybeli kir. törvényszék Kolbay Sándor elnöklésével f. hó 7-én tartott főtárgyaláson Lehoczky Márton kir. alügyész vádbeszéde után a gondatlan anyát 8 napi fogházra ítélte s a büntetés végrehajtásának felfüggesztését kimondotta.

Az elmaradt vásárok. A miskolci kereskedelmi és iparkamara a fenyegető kolera-veszedelem miatt eltiltott vásárok ügyében sürgős felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez. A kamara az amugy is súlyos gazdasági viszonyok közepette slynló iparos- és kereskedő osztály érdekeire való tekintettel kéri a minisztert, hogy hatalmazza föl a törvényhatóság első tisztviselőjét az érdekeltek bevonásával leendő megállapodás szerint pótvásárok engedélyezésére. A városoknak ily módon való engedélyezése egyszerűsítés volna s éppen most, amikor a vásárok a legforgalmasabbak szoktak lenni, nagyjelentőségű közgazdasági föllendülést jelentene azokon a vidékeken, ahol a vásárokat betiltották.

Állat az emberben. Puskás Barna balogujfalusi kocsi, Kósik János gömörfügei kondás és Csák János balogujfalusi béres 1913. június 15-én Alsókálósa határában az ut mentén Ruszó Nelli 15 éves cigány leányt erkölcsstelen merényletet követtek el. A helybeli királyi törvényszék folyó hó 5-én Kolbay Sándor elnöklésével ítélkezett a gazemberek felett s dr. Mészáros István kir. ügyész vádbeszéde után Puskást és Kósikot három-három havi fogházra, Csákot pedig hat heti fogházra ítélte jogerősen.

Figyelmeztetés az olvasóhoz!

A „GÖMÖR-KISHONT” előfizetési díja 1913. évi január hó 1-től egy évre 10 kor., fél évre 5 kor.

CSARNOK.

Telefon-jelentés.

Adom tudtára mindazoknak,
Kiket tán sorsom érdekel,
Hogy nótámat nem a „Tépart”-on
De új lakomban zengem el.

Illatárjával Sodomának,
Egészen torkig jólakám;

Részem *árvizből* is kivettem
Sok holdas nyári éjszakán.

Már-már azt hittem jómagamról:
Holmi czethallá változám,
Hogy úgy bánjak a mérnökökkel:
Mint „Jónással” bánt ősapám.

Merő gyönyör volt ott az élet,
(A hideg most is ráz belé!)
Főként, mikor a háziasszony,
Nyelve a csendet fölveré!

Bús könnyeim pataként folynak
Érted, elvesztett édenem,
Honnan, miként Lóth Gomorából,
Osonnom kelle éjfelen.

Vegyétek hát végbúcsuszómat!
Harmat csepegjen reátok,
Ti — Sodoma partján viruló
Tarka-barka tulipánok!

Téged pedig, új lak, köszöntlek!
Büszkén hirdesse homlokod,
Hogy a fotográfus után ma
„Hegedősnek” adsz hajlékot!

Tekintettel az állapotra,
Méltán megillet a babér . . .
Csak ne maradt vón a faladban
Néhány csintalan — bajadér!

Paal Gyula.

Saul — Pál.

Meredten és tikkadtan tűz le a nap a forró levegő alatt reszkető, homokos, köves síkságra. Mintha megállt volna minden; a nap az égen, az élet a földön és a haldokló földet ölné, tikkasztaná a nap heve. A sziklák, (megannyi tulfütött kemence,) halk pattanással, zengéssel terpeszkednek, a homok milliárd apró tükörként szórja, törli a sugarat, míg fölötte bágyadtan reszket az áttüzesült lég, mint utolsó vonaglása a tűzhalált haló földnek . . .

Messze, a látóhatár peremén, kékes, kicsi köd ül egy folton, elárulva a rejtegetett vizet, növényt, életet. Az a folt — Damaskus a „sivatag gyöngye”, a sivatag pedig a Cezareától húzódo halálosan néma síkság . . .

Egy menet vonul végig lassan a sivatagon. Elöl egy fényes ruhás, büszke tartású ember, mögötte többen, nem fényesek, nem büszkék, de egyformák az előhaladóval abban, hogy egyformán gyötrődnek a hőségtől és a szomjúságtól. Az elöl lovagló ember Saulus, a mögötte jövők a jeruzsálemi főpap poroszói. A szemök sóváran tapad a láthatáron rejtőző Damaskusra, ahol van víz — a kisértek és vannak Jézusban hívők, Saulusnak . . .

Kora hajnal volt, amikor Saul elindult Cezareából megtenni az ut utolsó, legnehezebb részét. Együtt indultak a kelő nappal, hogy a nyugovó nappal érjenek Damaskusba. A hideg, szinte bántóan éles reggeli levegő hamar áttüzesedett és ló és ember egyformán gyötrődött. Nem beszélt senki, csak a patkók csikordultak meg a homokkal lepelt kövön, és Saulnak lelke, gondolata visszazállt a multba, a jelen csendjéből csendesen zökkent át az idők csendjébe. Láta magát, mint a szelid Gamáiel hív tanítványát, mikor azt hitte, ő is olyan szelid lelkű lesz, mint ősz mestere, látta magát vergődni és megragadni a farizeusok karmai közt és átalakulni a szelid, csendes ifjúból a keresztények fanatikus, engesztelhetetlen üldözőjévé, hóhérrá . . .

A nap áttüztö a ruháján, a testén, égette, perzselte és fejébe kergette a vért az ércsisak alá . . .

Levette fejéről a sisakot . . .
Es mialatt fedetlen, előre esüggesztett fővel tovább lovagolt, mintha ott érezte volna magát Jeruzsálemben, egy dühödten kiáltozó tömeg élén, amint üzik ki a városból a kis szerény, megadó szemű Istvánt, mint tépik fel a követ, mint sujtják hozzá, mint csordul a vér bezuzott homlokáról végig az arcán és mint kiált fel utolszor: „Uram! Ne tulajdonítsd nekik e bünt!”

Valami tompa zugás kelt Saul fejében. Figyelte egy pillanatig, azután úgy érezte, mintha hirtelen föbe sujtották volna, sötét lett minden, reszkető keze még egy kicsit kapkodott a kan-

tár, a nyereg, meg a levegő után és elfordult szemekkel, szinehagyott arccal tuskóként bukkott a földre.

Egyszer azután érezni kezdte megint magát. Feküdt a földön tehetetlen, behunyt szeme előtt piros, nagy tűzkarikák játszottak és ezek a tűzkarikák nőttek, fényesedtek, vakítottak és egyszer megjelent benne a názáreti Jézus arca, megfestve a napszurás szülte forró láztól elevenek, szőlónak. Szakgatva hallotta Saul, vagy mintha hallotta volna: „Saul, Saul, miért üldözesz engemet? . . .”

A hang szeliden, fájdalmasan szólt és megint sötét lett Saul előtt minden. Arra eszmélt, hogy szolgálai viszik Damaskus felé és ő vak . . .

Anániás békés háza fogadta magába a szenvedő Sault, aki másnap tért magához a kábult, halálosan mély álmából, amelybe rögtön megérkezésekor esett. Mikor felemelte szemét és nagy sötétséget látott és megint rácsapott a rettentő tudat, hogy ő, Saul, a szép és gazdag tharsusi ifju itt hever idegenben, távol mindenkítől, akit szeret és akik őt szeretik, felsirt keservesen. Az ágy mellett pedig megszólalt egy lány, csengő női hang . . .

— Miért sírsz Saul?

Saul nem felelt egy kis ideig, aztán csodálkozva kérdezte:

— De hát kinél vagyok? És ki vagy te itt mellettem?

— Ez a ház az Anániás háza — hangzott a felelet — és én az ő lánya vagyok, Mária.

— Hogyan? . . . Mária? . . .

— Igen Saul, így hívnak, mert az én apám ott volt, mikor a názáreti prédikált és ő is oda állott mellé. Akkor lettem én is Mária, addig Rebeka voltam. De miért vagy oly nyugtalan mondd Saul?

— Hát ti a názáreti hivei vagytok?

— Igen Saul! Apám azt mondta, hogy te minket elfogdosni jöttél ide. De mi azért szálást adunk neked, mert a názáreti így tanította. Tüzel még a fejed Saul? Mondd, miért sírsz megint?

Saul érezte, amint egy puha meleg leánykéz simul végig a veritékes homlokán. Utána nyult a kéznek, megfogta és a kis kéz ott maradt aléltnan, reszketve izmos ujjai közt . . .

— Mária! sugta halkán és félig akarva, félig akaratlan, megcsókolta a pihegő kis kezét, azután elaludt . . .

Másnap mikor megint felébredt, már ő szólt:

— Mária!

— Itt vagyok Saul. Mit akarsz?

— Szeretnék látni téged.

— Atyám már elment füvekért, mindjárt itthon lesz, azt megfőzzük és imádkozunk is a názáretinek, hogy segítsen vissza a szemed világához. Hiszen ha még élne . . . Én elvinnék hozzá és ő keze érintésével meggyógyítana!

— Mária, te nagyon jó vagy és nagyon fáj nekem, hogy nem látlak, mert én . . . nagyon . . . nagyon . . . szeretlek téged! . . .

— És én is nagyon szeretlek téged Saul! . . .

Mint a tűz járták át Saul tagjait ezek a szavak. Egyszerre megint ifjunak, erősnek érezte magát, tele vágygyal tele szívvel . . . Ugy érezte, hogy már nincs semmi baja, csak a szeme, a szeme . . .

Mikor Anániás hazajött, — zárkozott, hallgatag ember, — megfőzték a füveket, a főzetet a beteg szemére kötötték és apa és lánya odatértek imádkozni az ágy mellé. Másnapra kelve, hogy levették a köteléket, Saul először az ágy mellett álló Mária pillantotta meg. Tudta, hogy más nem lehet olyan szép és olyan jószágos tekintetű, csak ő és boldogan sugta megint: — Mária! Mikor aztán magukra maradtak, kérdezte a lányt:

— Eljőnnél e velem Mária?

— Nem mehetek, hisz te zsidó vagy!

És ha követem én is a názáretit?

— Akkor akár hová! — csattant fel a lány ajkán.

S így történt, hogy Saulból, a keresztiségben Pál lett.

Néhány nap mult el és Pál meg Mária boldogan tervezték, rajzolták az ő jövődő otthonuknak a képét. A dörmögő Anániás is, látva a nagy szerelmet és tudva a Pál gazdagságát, nem vetett gátat a dolgok folyása elé. Minden

halad szépen a maga útján és Pál meg Mária úgy érezték, hogy a boldogság angyala ott lebeg a ház felett, várva, hogy rászállhasson.

Egy nap, mikor Pál oda járt halászni, egy római légió vonult át Damaskuson. Valahonnan a Tigris mellől jöttek, elvadultak és rettenetesek voltak és amint mondták, egyenesen Rómába voltak menendők. A centuriójuk, bronz színű óriás, kinek a homloka be volt kötve, ott szállt meg az Anániás szomszédságában és a kertben pihenve soká-soká nézett át a szomszéd kertbe, ahol Mária varrt és egy szomorú dalt dalolt egy lányról, akinek a kedvese ott veszett a sivatagban és aki azóta ott keresi szüntelenül, örült fővel, égő napban, fagyos éjben, sziklák tövében, szálló légben az ő elveszett, de halottnak soha sem hitt kedvesét. A dal álmagagon lengett a pálmák közt és a nap vérkönnyeket sírva bucsuzott Damaskustól a sivatag szélén.

Másnap hajnalban a légió nem volt sehol és eltűnt Mária is rejtélyesen, bizonytalanul.

Pál délben ért haza és Anániást könnyben ázva, imádkozva találta. Mikor megtudta a történeteket, felhőrdült, inkább kiesett, mint kiment az ajtón és Mária nevét kiáltozva, vérbe, könnybe borult szemmel futott végig az utcán, amerre a katonákat elmenni sejtette. Ott szedték fel a sivatag szélén, ahol összeroskadt. Négy nap múlva pedig, mikor felkelhetett, erős esküvéssel megfogadta, hogy élete árán ha kell, de megtalálja Máriát! (Folyt. köv.)

Modern mese.

Tévedések rögein kapaszkodik fölfelé az emberi szellem azon a meredek lejtőn, amelynek a csúcán sejtí a tudás templomát. A mint mázlik-kapaszkodik fölfelé, egyre nagyobb távlatokat fog át a szeme, egyre tisztábban látja a távoli, sejtelmesbe, mithoszi homályba vesző dolgok összefüggését, de egy pár lépéssel följebb már gyakran tévedésnek bizonyul az, amit az előbb mint kétségbevonhatatlan tény elfogadott. Ilyen a tudományos haladás útja már évezredek óta. Fölfelé haladásában gyakran körüljárja a hegyet s így azokon az ösvényeken kering, a melyeken századokkal előbb járt, de jóval magasabban és szélesebb, tisztább látókörrel.

Nem kell lekicsinyelni semmit, amit az emberi szellem ezen az uton végez, mert még a tévedése is tiszteletreméltó, ha komoly törekvés nyomán fakad.

Néha azonban tulságosan felületes és hiszékeny a tudás is egyes képviselőiben, pedig a tudásban nincs helye a hiszékenységnek. Ott az okok láncolatán épüljön föl minden, másképpen a tudás elveszti hitelét.

Sokszor ilyen és hasonló bajokat okoz az, ha előre fölvetett elméletek érdekében akarjuk a tudást nagy animozitással tüskön-bokron keresztül hajszozni.

Egyeseknek megtetszik egy elmélet, aztán abba úgy bele dugják a fejüket, mint a struccz-madár a homokba, nem látnak, nem hallanak, nem olvasnak azontul semmit.

Veszedelemesek az ilyen egykönyvű emberek. Ezek miatt sokszor nevetségessé válik a tudomány.

Ilyen eset volt nemrég az is, amikor a fővárosban kalitkában mutogattak egy vadembert. A teste szőrös volt, a feje állati formájú, homloka alacsony, állkapcsai előreállók.

A kikiáltó erős hangon hirdette a nagy újdonságot:

„Itt az igazi majomember, most került elő a legsötétebb Afrikából, vad, mint egy gorilla, gyümölcsessel és nyers hussal él, beszélni épen egy szót sem tud!”

„Tessék bejönni, itt a vad majomember!”

Az emberek tódultak a bódéba és elámulva nézték azt a félelmetesnek tartott lényt, akin az állatiság jellegei látszólag kiverődve, akinek a teste szőrös volt és aki beszélni épen egy szót sem tudott, legalább nem hallotta senki, hogy szólott volna, csak morgott, mint egy állat.

Az ámulva szemlélők azonban nem fűztek hozzá különös megjegyzéseket, mert sok mindenféle teremtménye van az Uristennek, miért ne lehetne a sokféle között ilyen is?

Történt azonban, hogy tanult emberek is

odavetődtek a mutátványos bódék közé és azok közt akadtak tudós doktorok, akik a többivel együtt megnézték azt az állati kinézésű, fekete-barna, szőrös félembert.

Mikor pedig meglátták, eszükbe jutott, hogy olvastak és tanultak ők egy olyan elméletet, amely szerint ember és majom tán közös törzsből ered és nincsenek a fajok szoros választófallal elkülönítve egymástól.

Ennek tudatában így szólamlának meg:

„Ime, hát mégis valóság az, amit sejtettünk és hirdettünk, itt van ez a szőrös, fekete-barna félelmetes Afrika belsejéből. Ez hát az eddig hiányzó missing link-összekötő kapocs az ember és a majom között!”

Alig hogy ezt mondák, jöve egy jámbor kereskedő, aki nemrég szakadt Budapestre Szatmármegyéből.

Ez, a mint meglátta a kalitkában lévő fél-majomembert, így kiáltozott csodálkozva:

„Nini, ez meg itt a Zsiga cigány Nagykállóbul! Hogy kerül maga ide Zsiga a vályogvető gödrök közül?”

A vadember szeme felcsillant és azonnal megjött a szava:

„Hát csak valamivel köll az embernek keresni a kenyerét! Itt adnak jól enni inni, miért ne legyenek én majomember, ha a pofám illik hozzá?”

A tudós doktorok pedig sietve eltávoznak és azt gondolták magukban, hogy szép az elmélet a tudós katedrán, de nem jó azt animozitással az életbe kivinni! — *Zenit.*

Szerkesztői üzenet.

K. J. Rozsnyóruhá. A kérdéses tárcza nem veszett el, jönni fog, ha a kézírathalmazból kibontakozzuk. — Az állandó rovatot is szívesen látjuk, ha szépen megírt aktuális dolgok jönnek.

Üzletnyitás.

Alólirott tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, hogy Rimaszombatban a **Kossuth Lajos-utca 1.** szám alatti (ö.zv. Kern Adolfné-féle) házban folyó **október hó 25-én** a mai kornak teljesen megfelelő higiénikus

fodrász-üzletet

nyitottam. — Amidőn ezt tudatni szerencsém van, szükségesnek tartom felmenteni, hogy gyakorlatomat számos éven át a legelsőrendű borbély és fodrász üzletekben szereztem és ezentul minden törekvésem oda irányul, hogy mélyen tisztelt vendégeim meglegedését kiérdemeljem. — Kérem ennél fogva a n. é. közönséget, szíveskedjék nagybecsű látogatásaival megtisztelni, melynek elvártában maradtam teljes tisztelettel:

Jankovics András,

borbély és fodrász.

Előfizetőket üzleten kívül is a legpontosabb kiszolgálással elfogadok.

Nádszékfonást

bárminő mennyiségben a legjobb anyag hozzáadása mellett készít gyorsan

Özv. Hollós Józsefné

RIMASZOMBAT

Losonczy-utca 13. szám.

Kiadó.

A Rákóczi-utcai **Nyomorék Gyermekek-Otthon** összes alsó helyiségei azonnal kiadók.

Értekezni lehet:

Dr. Löcherer Tamás igazgató urral.

Eladó pulykák.

15 darab igen szép pulyka eladó

Gerenday Károlynénál

Kápolnai-pusztá. U. p. Bátka.

Eladó.

Nagyroczén a Murányi-utczában lévő, ugynevezett **Rasko-féle belsőség** a 173. özszeirási számú ház a melléképületekkel együtt eladó. — Bővebb értesítést nálam, s a **nagyroczői királyi közjegyzői irodában** kaphatni. **Özv. Kern Adolfné.**

Árverési hirdetmény.

1218. sz. — **Fillér** község képviselőtestületének megbízása folytán közhírré teszem, hogy a község által **ujdonnan épített korcsmaház**, bolthelyiség, két lakszobával, konyha, kamara, pincze és a szükséges melléképületekkel 6 (hat) évre vagyis 1913. évi december hó 1-étől 1919. évi november hó 31-ig, **1913. évi november hó 25-én** délelőtt fél 11 órakor **Fillér** község bíró házában nyilvános szóbeli árverésen bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 600 korona.

Írásbeli zárt ajánlatok 10 százalékbánatpénzzel az árverés megkezdéséig az előjárásnál beadhatók.

A beérkezett zárt ajánlatok a szóbeli árverés befejezése után bontatnak fel.

Képviselőtestület fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül az összegre, szabadon választ.

Bérleti feltételek naponta hivatalos órák alatt **Szirken** a körjegyzői irodában és a községi bíró házában **Filléren** megtekinthetők.

Szirk, 1913. október hó 31-én.

1—2 **Várhegyi Béla**, körjegyző.

Kiadó lakások.

A Ferenczy-utca 6. szám alatt, a Tompatér mellett, **2 három szobás modern utcai lakás** villanyvilágítással, vízvezetékekkel, mellékhelyiségeivel és zöldsárges kerttel, **teljesen renoválva**, továbbá: **1 két szobás kisebb udvari lakás** mellékhelyiségeivel és zöldsárges kerttel f. évi **november hó 1-től** bérbe kiadó. — Értekezni lehet **Benyó Béla** tulajdonossal Rimaszombatban.

Hirdetéseket mérsékelt áron e lap részére elfogad a kiadóhivatal Tompa-utca 10. és **Ifj. Rábely Miklós**

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-utca 20-ik szám.

